НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ПСИХОЛОГІЇ
Кафедра економіки, підприємництва та менеджменту

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Вченою радою ННІМП ДЗВО
«Університет менеджменту освіти»
«12» вересня 2019 року, протокол № 6
Голова Вченої ради ННІМП ДЗВО
«Університет менеджменту освіти»
_____ О. В. Алейнікова

УПРАВЛІННЯ ТРУДОВИМИ РЕСУРСАМИ
(назва навчальної дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
за вільним вибором здобувача вищої освіти

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Київ

Робоча програма навчальної дисципліни «Управління трудовими ресурсами» за вільним вибором здобувача вищої освіти складена відповідно до навчальних планів освітньо-професійних/освітньо-наукових програм Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти»

Автор-укладач робочої програми:
Т. І. Бурлаєнко, канд. пед. наук, завідувач кафедри економіки, підприємництва та менеджменту, доцент

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри
економіки, підприємництва та менеджменту
Навчально-наукового інституту менеджменту та психології
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
(протокол № 12 від 5 червня 2019 р.)

Затверджено Вченою радою
Навчально-наукового інституту менеджменту та психології
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
(протокол № 5 від 13 червня 2019 р.,
протокол № 6 від 12 вересня 2019 р., *зі змінами*)

© Бурлаєнко Т. І., 2019 рік
© ДВЗО «УМО», 2019 рік

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, напрями підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Кількість кредитів, відповідних ECTS – 3</td><td rowspan="3">Галузі знань:
01 Освіта / Педагогіка
05 Соціальні та поведінкові науки
07 Управління та адміністрування

Спеціальності:
011 Освітні, педагогічні науки
016 Спеціальна освіта (за нозологіями)
051 Економіка
073 Менеджмент
076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність</td><td colspan="2">Вибіркова
(за вільним вибором здобувача вищої освіти)</td></tr>
<tr><td colspan="2">Рік підготовки</td></tr>
<tr><td rowspan="13">Загальна кількість годин – 90</td><td></td><td>2-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td rowspan="2"></td><td rowspan="2">(відповідно до навчальних планів)</td></tr>
<tr><td rowspan="11">Рівень вищої освіти:
другий (магістерський)</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td></td><td>6</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні заняття</td></tr>
<tr><td></td><td>4</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td></td><td>80</td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальні завдання</td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю – екзамен</td></tr>
</table>

Примітка: *співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:*

- *для заочної форми навчання – 11% : 89%.*

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є дати здобувачам вищої освіти знання з теорії та практики регулювання процесів відтворення і використання трудового потенціалу на макроекономічному рівні та рівні підприємства.

Основними завданнями навчальної дисципліни є:

- сформувати у здобувачів вищої освіти стійкі знання теорії управління трудовими ресурсами;
- допомогти здобувачам вищої освіти набути вмінь і навичок самостійно розробляти заходи щодо вдосконалення системи управління трудовими ресурсами;
- розкрити сутність мотивації економічної активності; використання людського капіталу;
- дати здобувачам вищої освіти уявлення щодо ефективності використання трудових ресурсів.
- сприяти розвитку здібностей до науково-дослідної роботи в сфері макрорівневого аспекту трудового потенціалу суспільства та рівня підприємства;
- «прищепити» елементи державницького мислення в підходах до вивчення налізу і використання наявних ресурсів праці суспільства.

Предметом навчальної дисципліни є теоретичні засади формування та використання трудового потенціалу (закони, закономірності, принципи, механізми, моделі тощо), а також практика управління трудовим ресурсами на макро та мікрорівневому аспектах..

В результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- об'єкт, предмет і метод управління трудовими ресурсами суспільства;
- сучасну демографічну ситуацію в Україні її демографічнау політику;
- суб'єкт, об'єкт демографічну та міграційну політику, політики, Концепцію та методи демографічної політики;
- формування й розвиток трудових ресурсів, місце і роль різних соціально-демографічних груп населення в трудовому потенціалі суспільства;
- взаємозв'язок населення і трудових ресурсів суспільства;
- систему управління трудових ресурсів суспільства, рівні управління трудовим потенціалом., суб'єкти, об'єкти і предмет управління трудовими ресурсами, методи управління трудовими ресурсами;
- формування загальноосвітнього та кваліфікаційного рівня трудових ресурсів;
- завдання управління формування загальноосвітнього та професійного рівня трудових ресурсів;
- міжнародне співробітництво в управлінні трудовими ресурсами;
- стан інтеграції України в міжнародний ринок праці;
- досвід підготовки та перепідготовки робочої сили;
- актуальні проблеми управління трудовими ресурсами в контексті міжнародного досвіду;
- сучасний рівень ефективності використання трудових ресурсів в України;
- характеристику резервів і шляхи підвищення ефективності використання трудових ресурсів на рівні підприємства регіону, держави..

уміти:

- адекватно застосовувати основні поняття при аналізі макроекономічних процесів на ринку праці;
- характеризувати сучасну демографічну ситуації в Україні, суб'єкти, об'єкти та методи демографічної і міграційної політики;

- характеризувати місце і роль різних соціально-демографічних груп населення в трудових ресурсах суспільства;
- здійснювати характеристику рівнів управління трудовими ресурсами, суб'єктів, об'єктів і методів управління трудовими ресурсами;
- характеризувати якісні зміни праці в ринкових умовах та вимоги до якості трудових ресурсів;
- оцінювати роль міжнародної організації праці (МОП) як координатора міжнародного співробітництва;
- здійснювати розробку пропозицій щодо вирішення проблем управління трудовими ресурсами в контексті міжнародного досвіду;
- оцінювати показники і критерії економічної та соціальної ефективності використання трудових ресурсів на рівні підприємства регіону, держави;
- використовувати основи класифікації резервів ефективності використання трудових ресурсів на рівні підприємства регіону, держави та розробляти відповідні пропозиції.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Система управління трудовими ресурсами

Тема 1. Предмет , метод і завдання дисципліни «Управління трудовими ресурсами»

Об'єкт, предмет і метод управління трудовими ресурсами. Місце і значення дисципліни «Управління трудовими ресурсами» для фундаментальної підготовки бакалаврів. Взаємозв'язок дисципліни «Управління трудовими ресурсами» з іншими суміжними дисциплінами. Завдання і структура дисципліни.

Тема 2. Населення як природна основа формування трудових ресурсів.

Демографічний вимір трудовими ресурсами.

Населення як соціальний феномен. Постійне, наявне і юридичне населення. Економічно активне населення. Економічне неактивне населення.

Структура населення: демоекономічні аспекти. Джерела даних про населення. Державний реєстр населення: сутність, значення. Природний рух населення: сутність, значення. Показники оцінки природного руху населення. Характеристика механічного руху населення. Суть і причини міграції. Види міграції та їх характеристика.

Характеристика населення України: статево-віковий і національний склад населення, рівень освіти, зрушення в його розселенні.

Види і типи відтворення населення. Статево-вікові діаграми населення. Прогнози щодо відтворення населення в Україні.

Тема 3. Регулювання демографічних та міграційних процесів

Характеристика сучасної демографічної ситуації в Україні.

Очікувана тривалість життя при народженні та її тенденції. Шлюбно-сімейні процеси в Україні та їх характеристика.

Регулювання демографічних процесів. Демографічна політика. Об'єкт та суб'єкт демографічної політики. Методи демографічної політики.

Регулювання міграційних процесів. Міграційна політика. Концепція державної міграційної політики. Інформаційне забезпечення концепції державної міграційної політики.

Тема 4. Трудові ресурси суспільства

Сутність категорії «трудові ресурси». Трудовий потенціал індивіда, трудовий потенціал організації, трудовий потенціал суспільства, їх характеристики та показники.

Еволюція виникнення та співвідношення поняття - "трудовий потенціал", "трудові ресурси", "економічно-активне населення" (робоча сила), "людський капітал", "людський фактор".

Фактори впливу на трудовими ресурсами. Економічна та соціальна сутність трудовими ресурсами. Формування й розвиток трудовими ресурсами. Вплив трудової мобільності населення на розвиток трудовими ресурсами суспільства, структура трудових ресурсів. Місце і роль різних соціально-демократичних груп населення в трудовому потенціалі суспільства взаємозв'язок населення і трудових ресурсів суспільства.

Тема 5. Система управління трудовими ресурсами суспільства

Загальне визначення управління як соціально-економічного явища і як процесу. Функції управління соціально-економічними об'єктами Поняття системи управління.

Сутність та роль системи управління трудовими ресурсами. Рівні управління трудовими ресурсами. Суб'єкти, об'єкти і предмети управління трудовими ресурсами. Мета системи управління трудовими ресурсами.

Структура системи управління трудовими ресурсами. Керована й керуюча підсистеми й елементи управління системи управління трудовими ресурсами. Економічні, правові, адміністративно-організаційні та соціально-психологічні методи управління трудовими ресурсами. Теоретична основа методів управління трудовими ресурсами.

Основні напрями та компоненти економічних та адміністративно-організаційних методів управління трудовими ресурсами. Активна та пасивна політика держави в галузі управління трудовими ресурсами. Нормативно-правова база. Засади законів України, які (закони) забезпечують правові методи управління трудовими ресурсами.

Стан управління трудовими ресурсами в Україні.

Змістовий модуль 2. Організація управління трудовими ресурсами та його роль в соціальній та економічній сферах

Тема 6. Забезпечення системи трудовими ресурсами потенціалом

Інформаційне та науково-методичне забезпечення системи управління трудовими ресурсами. Розвиток інформаційної системи управління трудовими ресурсами. Методи інформаційного забезпечення, їх переваги й недоліки. Науково-методичне обслуговування процесів управління і використання трудових ресурсів. Науково-дослідні установи України, які беруть участь у науково-методичному забезпеченні використання трудовими ресурсами, координація їх діяльності.

Матеріальне, фінансове кадрове забезпечення системи управління трудовими ресурсами суспільства.

Управлінське забезпечення системи управління трудовими ресурсами в Україні. Структура державних, регіональних та галузевих органів управлінню

ресурсами праці Організація взаємодії всіх суб'єктів управління на макроекономічному рівні Технологія прийняття та реалізації рішень щодо управління трудовими ресурсами на різних рівнях суспільної системи Інфраструктура ринку праці, її завдання та принципи діяльності Роль профспілок і спілок підприємців у формуванні та використанні трудовими ресурсами.

Тема 7. Людський розвиток і його вплив на розвиток трудових ресурсів

Розвиток людською потенціалу як мета і критерій суспільною прогресу. Проблеми людського розвитку в економічних концепціях. Концепція людського розвитку, запропонована ПРООН. Логіка концепції людського розвитку. Способи оптимізації зв'язку між економічним зростанням та людським розвитком.

Методологія розрахунку Індексу людського розвитку ПРООН. Вибір і кількісне представлення основних вимірів людського розвитку. Загальну формула розрахунку індексу людського розпитку. Розрахунок індексу тривалості життя. Розрахунок індексу

рівня освіченості. Розрахунок індексу скоригованого реального ВВП на душу населення.

Необхідність вдосконалення методики обрахування ІЛР ПРООН при застосуванні в середині країни. Національні методики розрахунку Індексу людського розвитку, запропоновані українськими вченими.

Взаємозв'язок економічного зростання, зайнятості і людського розвитку. Економічне зростання і пропозиція праці. Економічне зростання і попит на працю. Безробіття і людський розвиток. Людський розвиток як шлях до економічного зростання. Рівень життя, нерівність і людський розвиток.

Здоров'я і тривалість життя в контексті людського розвитку. Освіта, культура, інтелектуальний потенціал як чинники людського розвитку. Гендерні аспекти людського розвитку. Сталий людський розвиток як мета соціально-економічної політики.

Тема 8. Мотивація економічної активності населення

Сутність категорії «економічна активність» та її різновиди. Види активності населення. Схема розвитку трудової активності.

Об'єкти економічної активності зайнятого населення. Об'єкти економічної активності безробітного населення. Фактори мотивації економічної активності. Схема процесу мотивації економічної активності зайнятого населення.

Схема процесу мотивації економічної активності безробітного населення. Методи мотивації економічної активності. Інтенсивний та екстенсивний аспект економічної активності.

Методи регулювання економічної активності населення. Моделі мотивації економічної активності трудового потенціалу. Проблеми мотивації економічної активності трудових ресурсів на сучасному етапі.

Тема 9. Доходи населення і рівень життя в системі управління трудовими ресурсами

Економічні закони, що регулюють розподільчі відносини в умовах ринкової економіки.

Сутність, структура доходів населення і джерела їх формування. Класифікація доходів: номінальні й реальні, сукупні та грошові, брутто-доходи і нетто-доходи, трудові і нетрудові.

Необхідність регулювання доходів у ринковій економіці. Нормативно-правові акти, що регулюють доходи працюючих. Державні соціальні стандарти в сфері доходів і їх соціально-економічне значення. Державне регулювання доходів. Ринкова кон'юнктура як регулятор заробітної плати. Вартість життя і споживчий бюджет. Доходи і платоспроможність населення.

Рівень життя та його вплив на економічну і соціальну активність.

Бідність та її виміри. Напрями подолання бідності в Україні.

Тема 10. Суспільна організація праці в управлінні трудовими ресурсами

Суспільна праця її структура і функції. Трудові ресурси як активний елемент в системі суспільної праці. Форми суспільної праці та необхідність її організації.

Організація суспільної праці і її структурні елементи.

Управління суспільною організацією праці. Типи і методи управління суспільною працею.

Деформації і проблеми в управлінні суспільною організацією праці при переході до ринкових відносин.

Тема. 11. Соціальна політика та соціальний захист в системі управління трудовими ресурсами суспільства

Суть і завдання соціальної політики в умовах ринкових трансформацій.

Механізми та інструменти реалізації соціальної політики.

Новий зміст соціальної політики на етапі трансформаційних ринкових змін. Створення умов для творчої, високопродуктивної праці як основне завдання державної соціальної політики. Сучасні напрямки соціальної політики в Україні.

Соціальний захист в системі управління трудовими ресурсами. Принципи побудови нової системи соціального захисту.

Захист і підтримка економічно-активного населення як основи трудових ресурсів Правові документи та державні структури, що здійснюють соціальну політику.

Форми соціального страхування населення в нових економічних умовах.

Перспективи розвитку соціальної політики в Україні з урахуванням світового досвіду.

Тема 12. Міжнародне співробітництво та зарубіжний досвід в системі управління трудовими ресурсами

Глобалізація, її сутність, розвиток та наслідки і вплив на управління трудовими ресурсами Вплив міжнародної економічної інтеграції на процеси управління трудових ресурсів Вплив глобалізації на ринок праці й соціально-трудові відносини

Міжнародна організація праці (МОП) - координатор міжнародного співробітництва Підвищення ролі МОП в період посилюючої глобалізації Міжнародні трудові норми. Міжнародна програма зайнятості

Стан інтеграції України в міжнародний ринок праці. Робоча сила України за кордоном: кількість, оплата праці, умови праці й перебування. Захист національного ринку праці від негативних тенденцій глобалізації.

Міжнародний досвід підходів до управління трудовими ресурсами.

Організаційні аспекти профорієнтаційної роботи. Розробка єдиних підходів до формування освітніх стандартів (Європейський фонд освіти). Досвід підготовки та перепідготовки робочої сили. Працевлаштування і створення нових робочих місць.

Актуальні проблеми управління трудовими ресурсами в контексті міжнародного досвіду.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	Усього	У тому числі			Усього	У тому числі		
		л	п	ср, ір		л	п	ср, ір
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. Система управління трудовими ресурсами								
Тема 1. Предмет, метод і завдання дисципліни Управління трудовими ресурсами	-	-	-	-	**8**	**2**	-	**6**
Тема 2. Населення як природна основа формування трудових ресурсів	-	-	-	-	**4**	-	-	**4**
Тема 3. Регулювання демографічних та міграційних процесів	-	-	-	-	**4**	-	-	**4**
Тема 4. Трудові ресурси суспільства	-	-	-	-	**4**	-	-	**4**
Тема 5. Система управління трудовими ресурсами	-	-	-	-	**6**	-	-	**6**
Тема 6. Людський капітал як активна, діюча частина трудових ресурсів	-	-	-	-	**4**	-	-	**4**
Усього годин за змістовим модулем 1	-	-	-	-	*30*	*2*	*0*	*28*
Змістовий модуль 2. Організація управління трудовими ресурсами та його роль в соціальній та економічній сферах								
Тема 7. Людський розвиток і його вплив на розвиток трудових ресурсів	-	-	-	-	**10**	**2**	-	**8**
Тема 8. Мотивація економічної активності населення	-	-	-	-	**10**	-	**2**	**8**
Тема 9. Доходи населення і рівень життя в системі управління трудовими ресурсами	-	-	-	-	**10**	-	-	**10**
Тема 10. Суспільна організація праці в управлінні трудовими ресурсами	-	-	-	-	**10**	**2**	-	**8**
Тема 11. Соціальна політика та соціальний захист в системі управління трудовими ресурсами	-	-	-	-	**10**	-	**2**	**8**
Тема 12. Міжнародне співробітництво та зарубіжний досвід в системі управління трудовими ресурсами	-	-	-	-	**10**	-	-	**10**
Усього годин за змістовим модулем 2	-	-	-	-	*60*	*4*	*4*	*52*
Усього годин	-	-	-	-	***90***	***6***	***4***	***80***

5. Теми та зміст практичних занять

№ з/п	Теми практичних занять	Зміст практичних занять	Форма контролю	Години	
				д	з
1	*2*	*3*	*4*	*-*	*6*
Змістовий модуль 2. Організація управління трудовими ресурсами та його роль в соціальній та					

	економічній сферах				
	Тема 8. Мотивація економічної активності населення	Сутність категорії «економічна активність» та її різновиди. Схема процесу мотивації економічної активності безробітного населення. Методи мотивації економічної активності. Інтенсивний та екстенсивний аспект економічної активності. Методи регулювання економічної активності населення. Моделі мотивації економічної активності трудового потенціалу. Проблеми мотивації економічної активності трудових ресурсів на сучасному етапі.	Письмове тестування	-	2
	Тема. 11. Соціальна політика та соціальний захист в системі управління трудовими ресурсами суспільства	Суть і завдання соціальної політики в умовах ринкових трансформацій. Механізми та інструменти реалізації соціальної політики. Соціальний захист в системі управління трудовими ресурсами. Захист і підтримка економічно-активного населення як основи трудових ресурсів Правові документи та державні структури, що здійснюють соціальну політику. Перспективи розвитку соціальної політики в Україні з урахуванням світового досвіду.	Усне опитування	-	2
Разом:				**-**	***4***

6. Самостійна робота

Звіти про самостійну роботу не надаються. Вивчення відповідного матеріалу перевіряється під час поточного та підсумкового контролю знань, якістю підготовки індивідуальних робіт за темою програми навчальної дисципліни.

Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти заочної форми навчання з опрацювання питань, які не розглядаються на аудиторних заняттях

Тема	*Зміст*	*Год.*

Тема 1. Предмет, метод і завдання дисципліни Управління трудовими ресурсами	Об'єкт, предмет і метод управління трудовими ресурсами. Взаємозв'язок дисципліни "Управління трудовими ресурсами " з іншими суміжними дисциплінами.	*6*
Тема 2. Населення як природна основа формування трудових ресурсів	Характеристика механічного руху населення. Суть і причини міграції. Види міграції та їх характеристика. Характеристика населення України: статево-віковий і національний склад населення, рівень освіти, зрушення в його розселенні. Види і типи відтворення населення. Статево-вікові діаграми населення. Прогнози щодо відтворення населення в Україні.	*4*
Тема 3. Регулювання демографічних та міграційних процесів	Регулювання демографічних процесів. Демографічна політика. Об'єкт та суб'єкт демографічної політики. Методи демографічної політики. Регулювання міграційних процесів. Міграційна політика. Концепція державної міграційної політики. Інформаційне забезпечення концепції державної міграційної політики.	*4*
Тема 4. Трудові ресурси суспільства	Фактори впливу на трудовими ресурсами. Економічна та соціальна сутність трудовими ресурсами. Формування й розвиток трудовими ресурсами. Вплив трудової мобільності населення на розвиток трудовими ресурсами суспільства, структура трудових ресурсів. Місце і роль різних соціально-демократичних груп населення в трудовому потенціалі суспільства взаємозв'язок населення і трудових ресурсів суспільства.	*4*
Тема 5. Система управління трудовими ресурсами	Основні напрями та компоненти економічних та адміністративно-організаційних методів управління трудовими ресурсами. Активна та пасивна політика держави в галузі управління трудовими ресурсами. Нормативно-правова база. Засади законів України, які (закони) забезпечують правові методи управління трудовими ресурсами. Стан управління трудовими ресурсами в Україні.	*6*
Тема 6. Людський капітал як активна, діюча частина трудових ресурсів	Управлінське забезпечення системи управління трудовими ресурсами в Україні. Структура державних, регіональних та галузевих органів управлінню ресурсами праці Організація взаємодії всіх суб'єктів управління на макроекономічному	*4*

	рівні Технологія прийняття та реалізації рішень щодо управління трудовими ресурсами на різних рівнях суспільної системи Інфраструктура ринку праці, її завдання та принципи діяльності Роль профспілок і спілок підприємців у формуванні та використанні трудовими ресурсами.	
Тема 7. Людський розвиток і його вплив на розвиток трудових ресурсів	Взаємозв'язок економічного зростання, зайнятості і людського розвитку. Економічне зростання і пропозиція праці. Економічне зростання і попит на працю. Безробіття і людський розвиток. Людський розвиток як шлях до економічного зростання. Рівень життя, нерівність і людський розвиток. Здоров'я і тривалість життя в контексті людського розвитку. Сталий людський розвиток як мета соціально-економічної політики.	*8*
Тема 8. Мотивація економічної активності населення	Схема процесу мотивації економічної активності безробітного населення. Методи мотивації економічної активності. Інтенсивний та екстенсивний аспект економічної активності. Методи регулювання економічної активності населення. Моделі мотивації економічної активності трудового потенціалу. Проблеми мотивації економічної активності трудових ресурсів на сучасному етапі .	*8*
Тема 9. Доходи населення і рівень життя в системі управління трудовими ресурсами	Економічні закони, що регулюють розподільчі відносини в умовах ринкової економіки. Сутність, структура доходів населення і джерела їх формування. Класифікація доходів: номінальні й реальні, сукупні та грошові, брутто-доходи і нетто-доходи, трудові і нетрудові. Необхідність регулювання доходів у ринковій економіці. Нормативно-правові акти, що регулюють доходи працюючих. Державні соціальні стандарти в сфері доходів і їх соціально-економічне значення. Державне регулювання доходів. Ринкова кон'юнктура як регулятор заробітної плати. Вартість життя і споживчий бюджет. Доходи і платоспроможність населення. Рівень життя та його вплив на економічну і соціальну активність. Бідність та її виміри. Напрями подолання бідності в Україні.	*10*

Тема 10. Суспільна організація праці в управлінні трудовими ресурсами	Суспільна праця її структура і функції. Трудові ресурси як активний елемент в системі суспільної праці. Форми суспільної праці та необхідність її організації. Організація суспільної праці і її структурні елементи. Управління суспільною організацією праці. Типи і методи управління суспільною працею. Деформації і проблеми в управлінні суспільною організацією праці при переході до ринкових відносин.	*8*
Тема 11. Соціальна політика та соціальний захист в системі управління трудовими ресурсами	Суть і завдання соціальної політики в умовах ринкових трансформацій. Механізми та інструменти реалізації соціальної політики. Новий зміст соціальної політики на етапі трансформаційних ринкових змін. Створення умов для творчої, високопродуктивної праці як основне завдання державної соціальної політики. Сучасні напрямки соціальної політики в Україні. Соціальний захист в системі управління трудовими ресурсами. Принципи побудови нової системи соціального захисту.	*8*
Тема 12. Міжнародне співробітництво та зарубіжний досвід в системі управління трудовими ресурсами	Глобалізація, її сутність, розвиток та наслідки і вплив на управління трудовими ресурсами Вплив міжнародної економічної інтеграції на процеси управління трудових ресурсів Вплив глобалізації на ринок праці й соціально-трудові відносини Міжнародна організація праці (МОП) - координатор міжнародного співробітництва Підвищення ролі МОП в період посилюючої глобалізації Міжнародні трудові норми. Міжнародна програма зайнятості Стан інтеграції України в міжнародний ринок праці. Робоча сила України за кордоном: кількість, оплата праці, умови праці й перебування. Захист національного ринку праці від негативних тенденцій глобалізації. Міжнародний досвід підходів до управління трудовими ресурсами. Організаційні аспекти профорієнтаційної роботи. Розробка єдиних підходів до формування освітніх стандартів (Європейський фонд освіти). Досвід підготовки та перепідготовки робочої сили. Працевлаштування і створення нових робочих місць. Актуальні проблеми управління трудовими	*10*

	ресурсами в контексті міжнародного досвіду.	
Усього:		***80***

7. Індивідуальна робота

Індивідуальне навчально-дослідне завдання для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання дозволяє їм набути навичок щодо дослідження процесів відтворення і використання трудового потенціалу на макроекономічному рівні та рівні підприємства.

Контрольна робота виконується відповідно до варіантів завдань за темою програми навчальної дисципліни.

Вимоги до ІНДЗ та варіанти завдань для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання викладені у методичних вказівках, які надаються здобувачам вищої освіти на першій лекції.

8. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни «Управління трудовими ресурсами» використовуються інформаційно-ілюстративний та проблемний методи навчання.

Під час лекційного курсу застосовуються:

- мультимедійна презентація;
- слайдова презентація;
- дискусійне обговорення проблемних питань.

На практичних заняттях застосовуються:

- ситуаційні завдання;
- кооперативне навчання (робота за методом малих груп).

9. Контрольні заходи та засоби діагностики

Поточний контроль знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни проводиться у формі письмового тестування з кожної теми. У завданні з кожної теми здобувачам вищої освіти пропонується 9-11 тестів 3-х рівнів: 1) 5 тестів закритої альтернативної форми (простого множинного вибору «правильно» чи «неправильно»); 2) 3-5 тестів закритої форми множинного вибору з однією правильною відповіддю з 4-х можливих; 3) 1 тест-задача закритої форми з однією правильною відповіддю з 4-х можливих.

На практичних заняттях оцінюється участь в обговоренні ситуацій та виконанні завдань.

Індивідуальні роботи (контрольні роботи здобувачів вищої освіти заочної форми навчання) надаються викладачу на практичних заняттях та на екзамену.

Підсумковий контроль знань – екзамен.

10. Критерії та шкала оцінювання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів з навчальної дисципліни «Управління трудовими ресурсами», є:

- повнота і вчасність виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань;

– вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Оцінювання результатів усіх форм контролю передбачено у 100-бальній шкалі (табл. 10.1).

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних, результати самостійної роботи здобувачів вищої освіти) проводиться у % від кількості балів, виділених на завдання, із заокругленням до цілого числа за критеріями:

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Оцінювання здобувачів вищої освіти заочної форми навчання відбувається на підставі виконаної контрольної роботи, виконання завдань на аудиторних заняттях та успішного складення екзамену (табл. 10.1).

Таблиця 10.1

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

Підготовка 10 контрольних робот за темами програми навчальної дисципліни (об'ємом по 2-3 сторінки кожна)	Ауд. робота	Екзамен	Усього
0-4 за кожну контрольну роботу, всього: 0-40	0-20	0-40	0-100

Результати навчання проставляються за трьома шкалами (табл. 10.2). Позитивні оцінки виставляються тільки тим здобувачам вищої освіти, які виконали всі види навчальної роботи, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, і набрали за результатами поточного та підсумкового контролів не менше 60 балів.

Таблиця 10.2

Шкали оцінювання (100-бальна та національна)

90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом

11. Рекомендована література

11.1. Базова література:

1. Конституція України. Закон України "Про Державний гімн України". –К.: Видавничий дім "Скіф", 2006. – 48 с.
2. Закон України:«Про зайнятість населення» / Закони України; Т. 1. -- К. :АТ «Книга», 1996. — С. 252-268.
3. Закон України «Про оплату праці» / Закони України; Т. 8. — К.: АТ «Книга», 1996. — С. 210-218.

4. Закон України «Про колективні договори і угоди» / Закони України; Т. 6. — К.: АТ «Книга», 1996. — С. 5-11.
5. Закон України "Про охорону праці" /Закони України ; Т.4. - К.: АТ "Книга",1996.-- С. 114-133.
6. Закон України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії». Урядовий кур'єр 7 листопада 2000 р.
7. Закон України "Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків" // Урядовий кур'єр. – 2005. - №198. – С.8-11.
8. Васильченко В.С., Державне регулювання зайнятості. – К.: Ви-тво КНЕУ 2003. – 252 с.
9. Васильченко В.С.,Гриненко А.М., Грішнова О.А., Керб Л.П. Управління трудовим потенціалом : Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2005 – 403 с.
10. Васильченко В.С, Петюх В.М, Щетиніна Л.В.. Ринок праці. Навчально-методичний посібник для самост вивчення дисципліни. – К.: Вид-тво КНЕУ, 2006, 228 с..
11. Гриненко А. М. Соціальна політика. Навч. посіб. – К.:Ви-тво КНЕУ, 2004. – 309 с.
12. Ільїч Л. Ефективність відтворення трудового потенціалу України. – К.: Енергія плюс, 2007. 212 с.
13. Колот А.М. Глобалізація економіки та її вплив на соціально-трудову сферу//Україна: аспекти праці. – К, 2001, №3
14. Колосницына М.Г. Экономика труда.- М.: Изд-во Магистр, 1998.
15. Конвенции и рекомендации, принятые Международной Конференцией Труда. – Женева.: МБТ, 1991. Т.1. и Т.2.
16. Качан Є.П., Шушпанов Д.Г. Управління трудовими ресурсами Навч посібник — К Вид. Дім «Юридична книга», 2003 — 258 с
17. Либанова Є.М., Мельничук Д.П. Ринок праці в економічній системі. – Житомир, 2002. – 260 с.
18. Петюх В.М. Ринок праці. Навчальний посібник. – К.: Вид-тво КНЕУ, 1999.
19. Экономика труда и социально-трудовые отношения /Под ред.Г.Г. Меликьяна, Р.П. Колосовой. – М.: Изд-во ЧЕРО МГУ, 1996.
20. Маренков Н.Л.,Алимарина А.Е.Управление трудовыми ресурсами. – МФУ, Ростов на Дону, Фенікс, 2004.-448 с.
21. Осовська Г.В., Крушельницька О.В. Управління трудовими ресурсами: Навч. посібник. - Жито¬мир: ЖГП, 2000. - 304 с.
22. Эренберг Р.Д., Смит Р.С. Современна экономика труда. Теория и государственная политика. – М.: МГУ, 1996.

11.2. Додаткова література:

23. Людський розвиток: регіонів України.Методика оцінки та сучасний стан .-Київ .РВПС УКАЇНИ НАНУ: ПРООН,-2002, 123 с.с.
24. Маренков Н.Л., Алимарина Е.А. Управление трудовыми ресурсами. Серия «Высшее образование». Москва: Московский экономико-финансовый институт. Ростов-на-Дону: Изд-во «Феникс», 2004. - 448 с.
25. Новіков В.Н.Організація і розвиток соціальної сфери(вітчизняний і зарубіжний досвід) / К.: Інститут економіки НАН України, 2000. – 246 с.
26. Новікова, О.Г. Осауленко, І.В. Калачова та ін. – Донецьк; Київ:ІЕП НАН України,Держкомстат України, 2001.- 360 с.
27. Основи економічної теорії /За ред-проф.С.В Мочерного – К.: Видавничий центр "Академія", 1998. – 464 с.
28. Социальная политика: Учебник/ Под общ ред.Н.Ф.Волгина.-М.: Издательство "Экзамен", 2002.-736 с.
29. Теренс М Ганслі Соціальна політика та соціальне забезпечення за ринкової економіки (Пер.з англ.О. Перепадя).- К.:Основи-1996-237с.
30. Україна-1999-Людський розвиток: Звіт.-К.: ПРООН,-2000, 96с.
31. Холостова Е.И. Социальная политика- Учеб. пособие -М.: ИНФРА-М, 2001. - 204с.с.

32. Шевчук П.І. Соціальна політика. – Львів: Світ, 2003.-400 с.
33. Шаульська Л.В.Стратегія розвитку трудового потенціалу України: Монографія / НАН України. Ін-т економіки пром-ті. – Донецьк, 2005. – 502 с.
34. Бандур С.І. Організація та нормування праці: Курс лекцій. --- К.: ІПК ДСЗУ, 2008. – 141 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського // http://www.nbuv.gov.ua
2. Веб-сторінка кафедри економічної теорії: http://nuwm.rv.ua/ket.html
3. Офіційні сайти періодичної літератури:
4. Государственное управление [Электронный ресурс]. - Режим доступа : http:// pubadm.narod.ru/Theory/concepts.htm. - загл. с экрана.
5. Малиновський В. Я. Муніципальна влада – іманентний елемент політичної системи демократичного суспільства / В. Я. Малиновський. – Режим доступу: http://www.democracy.kiev.ua/publications/collections/conference_2005/section_11/Malinovski i.doc. 2
6. Сайт Веховної Ради України // Режим доступу: www.rada.gov.ua
7. Лига Бизнес Информ. // Режим доступу: www.liga.net
8. Нормативные акты Украины // Режим доступу: www.nau.kiev.ua
9. Ресурсний центр розвитку громадських організацій. // Режим доступу: http://issuu.com/gurtrc/docs
10. Наукові журнали:

Назва журналу	*Офіційний сайт*
Актуальні проблеми економіки	www.eco-science.net
Економіка і держава	www.economy.in.ua
Економіка України	www.nbuv.gov.ua/portal/ Soc_Gum/EkUk/index.html
Економіка та підприємництво	www.nbuv.gov.ua/portal/ Soc_Gum/Etp/texts.html
Економічна теорія	www.nbuv.gov.ua/portal/ Soc_Gum/ET/index.html
Ефективна економіка	www.economy.nayka.com.ua

Зміни та доповнення до робочої програми

(вносяться в процесі використання робочої програми)

Текст до внесення змін	Нова редакція	Затвердження змін
1. 2.		Протокол № _____, від «_____»_____ 201__р. Завідувач кафедри _____ (*підпис*)